

TARTU ÜLIKOOL

Kährikkoer meie looduses

Mida võõrliigiga peale hakata?

Karmen Süld

23.11.2016

Tartu

Mägri maja

TARTU ÜLIKOOL

/.../

Kuni ühel õhtul keegi äkki kloppis,

ukse taga seisis kährikkoerad troppis.

Trügisid kõik sisse, pambud pandi maha.

Vaatasid siis ringi: **korter pole paha!**

'Miski siin ei klapi,' hüüdis vana mäger.

'Kõik on korras, papi', vastas talle kährik,

'Ruum on teil ju lahe, **jääme veidiks siia**

poleks mõtet asja kakluseni viia'.

Kährikuid on palju, **neil on kihvad,**

kõhu peal on rotinahast rihmad.

Jäidki koerad majja, seadsid ennast sisse,

omakorda võtsid sõpru korterisse.

/.../

Mägrapapi visalt ründas kohtumaja,

kuni tallas sisse suure laia raja.

See ei ole teada, kuidas lõppes kohus,

aga rada lookleb praegugi veel rohus.

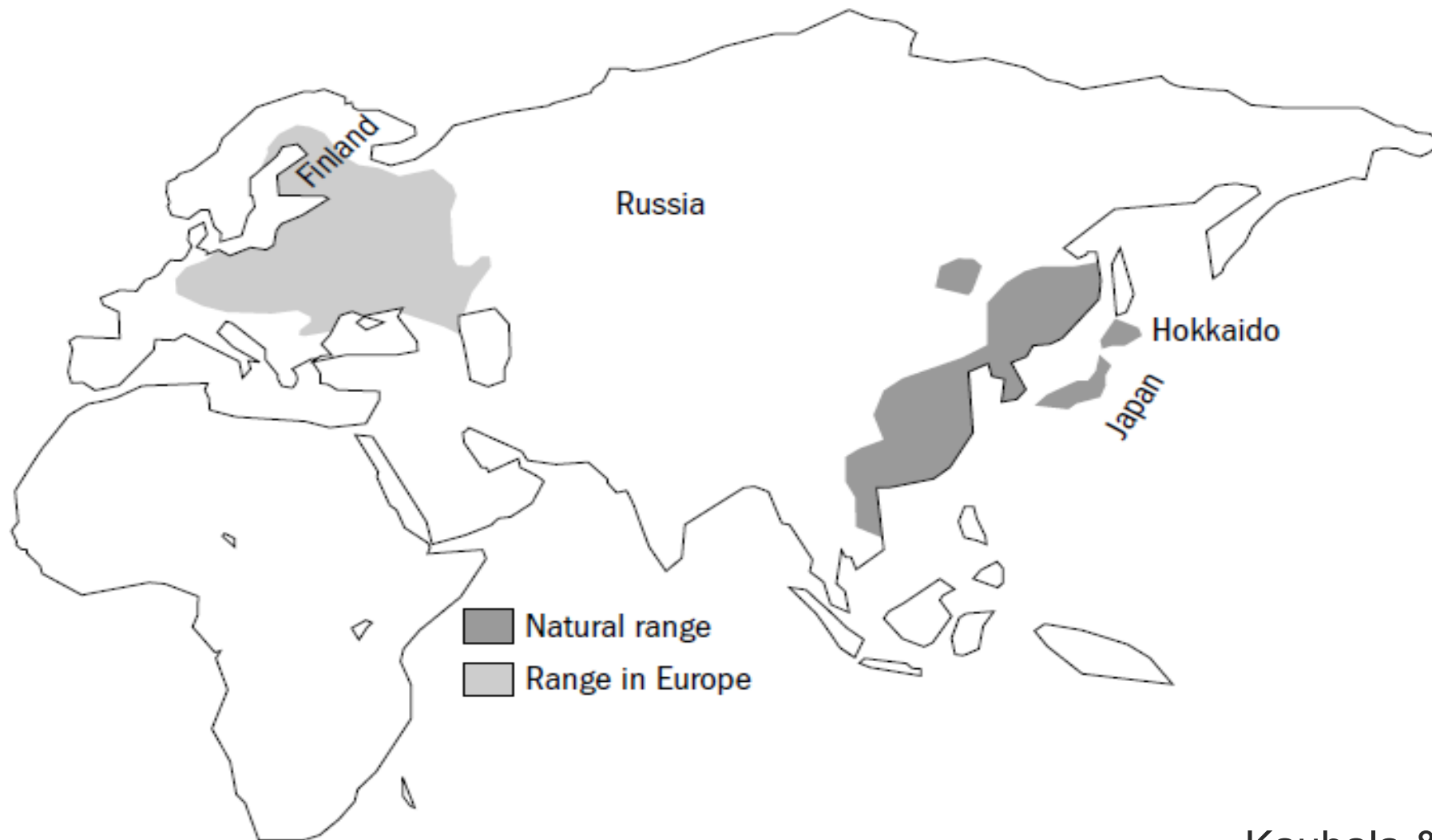
J.Steinfield

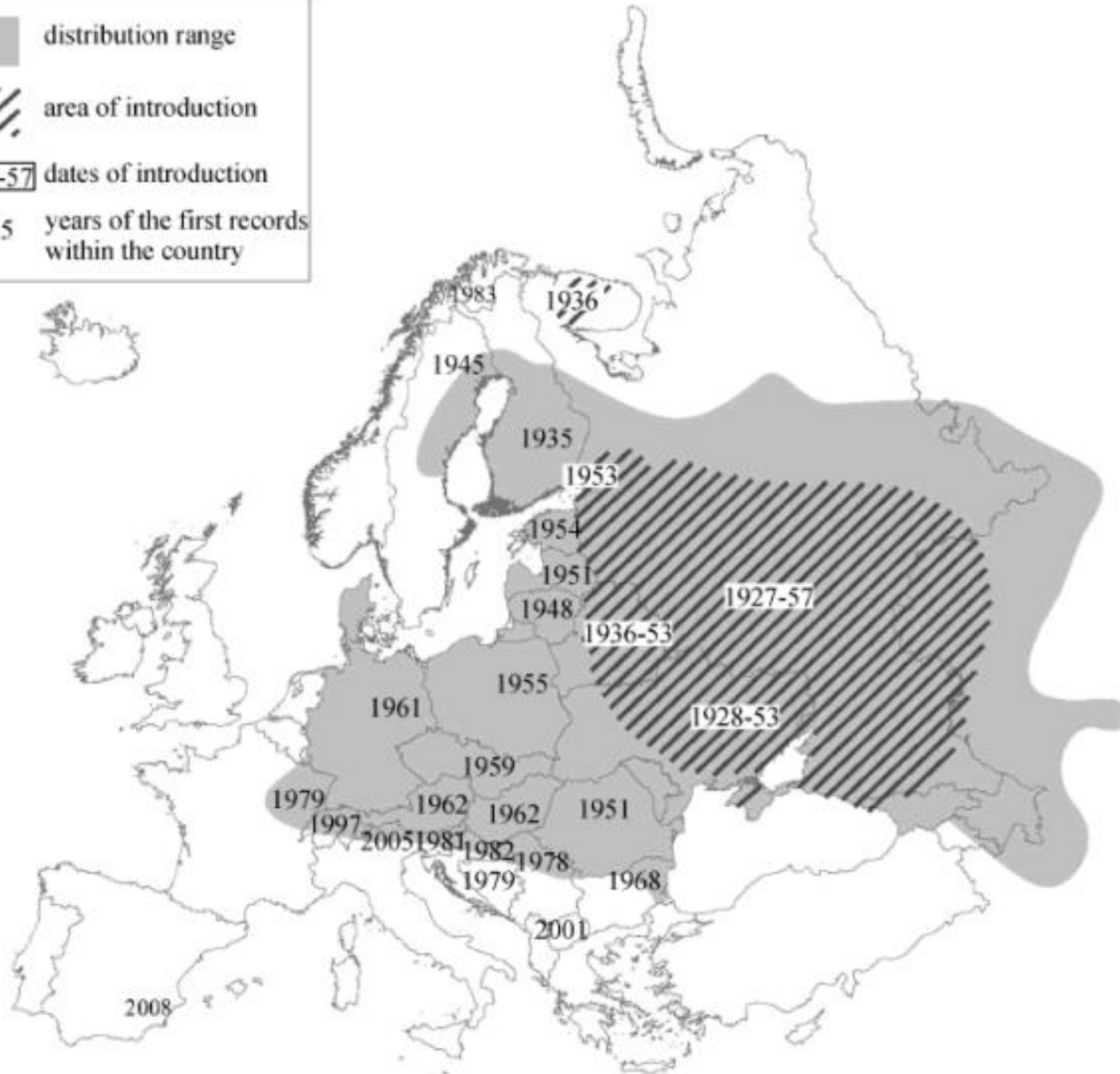
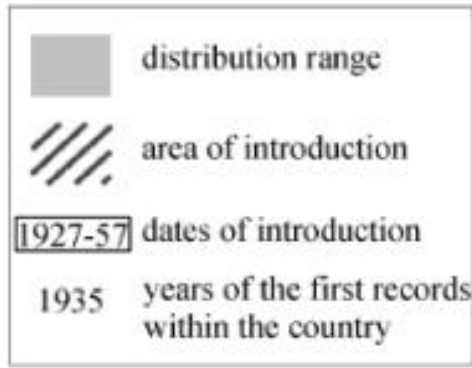
Kährikkoera päritolu

TARTU ÜLIKOOL

Kauhala & Saeki 2004

Edukuse põhjuseid

TARTU ÜLIKOOL

Massiline introductseerimine suurel alal

Kõrge sigimispotentsiaal

- Monogaamid

Geneetiline mitmekesisus

Head levijad

Taliuinak (november-märts)

- $< -10^{\circ}\text{C}$
- lumikattepaksus $> 35\text{cm}$
- päevavalgust $< 7\text{h}$
- sügisene nuumamine

Oportunist

<http://scienceblogs.com/zooillogix/2008/03/25/raccoon-dog/>

Oht nr 1 - konkurents

TARTU ÜLIKOOL

- Elupaik
- Toiduobjektid kattuvad paljuski punarebase (*Vulpes vulpes*) ja mägraga (*Meles meles*)
 - Rebane karnivoorseim
 - Kährikkoer omnivoorseim
 - Mäger eelistab selgrootuid (Kauhala et al. 1998)
- Taliuinak

<http://www.arkive.org/raccoon-dog/nyctereutes-procyonoides/image-G66938.html>

© Derek Karp / gettyimages.com

<http://carnivoraforum.com/topic/9335332/32>

Oht nr 2 - kisklus

Potentsiaalselt ohustatuimad saakloomarühmad:

- Maaspesitsevad linnud

- Kiskjate eemaldamise katsed
- Partlaste populatsioonidele on kährikkoera negatiivne mõju marginaalne võrreldes pärismaiste röövlindude, nugiste, punarebase ja mingiga (Kauhala 2004; Opermanis et al. 2001)

- Kahepaiksed

- Eriti haavatavad (väike)saarte populatsioonid (Kauhala ja Auniola 2001)

Söödaplatsid

Oht nr 3 – parasiitide reservuaar ja levitaja

TARTU ÜLIKOOL

Viirushaigused

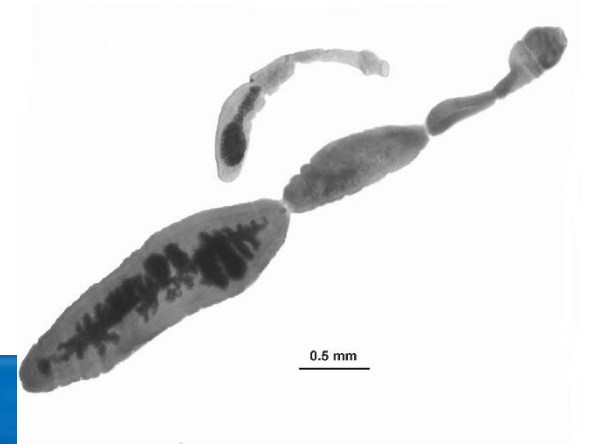
- Marutõbi
- aga ka SARS, H5N1, koertekatk

Parasiitusstõved

- Ehhinokokoos (*Echinococcus granulosus*) ja alveokokoos (*Echinococcus multilocularis*)
- Trihhinelloos
- Alarioos

Ektoparasiidid

- Kärntõbi

Võtame ohud kokku

- Konkurents

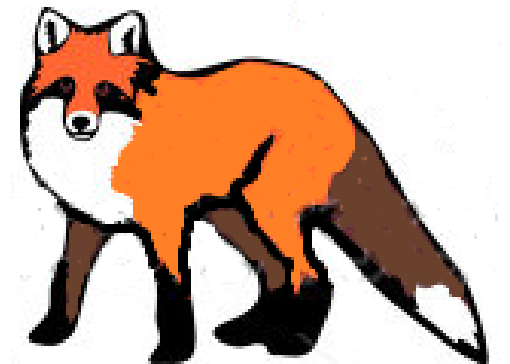
- Kahjuliku mõju sarnase nišiga liikidele pole tuvastatud

- Kisklus

- **Lokaalne ja perioodiline** oht kahepaiksetele
- Maaspesitsevate lindude **populatsioonidele** ohtu pole tuvastatud

- Parasiidid

- Looduses paljude parasiitide ja haiguste reservuaariks
- Ohuks lemmikloomadele kärntõbi, marutaud
- Ohuks inimesele ehhinokokoos, alveokokoos

Mida teha?

Teadmised endiselt napid

- Täiendavad toitumisuuringud, parasitoloogilised uuringud

Kisklus

- Lokaalselt küttimise intensiivistamine
- Jahimeeste motiveerimine? Spetsialist-küttide palkamine?

Parasiitide levik

- Põhiliste hügieeninõuete täitmine, lemmikloomade vaktsineerimine-dehelmintiseerimine
- Söödaplatside hulga reguleerimine

Mägri maja

TARTU ÜLIKOOL

/.../

Kuni ühel õhtul keegi äkki kloppis,
ukse taga seisis kährikkoerad troppis.
Trügisid kõik sisse, pambud pandi maha.
Vaatasid siis ringi: **korter pole paha!**

'Miski siin ei klapi,' hüüdis vana mäger.
'Kõik on korras, papi', vastas talle kährik,
'Ruum on teil ju lahe, **jääme veidiks siia**
poleks mõtet asja kakluseni viia'.

Kährikuid on palju, **neil on kihvad**,
kõhu peal on rotinahast rihmad.
Jäidki koerad majja, seadsid ennast sisse,
omakorda võtsid sõpru korterisse.

/.../

Mägrapapi visalt ründas kohtumaja,
kuni tallas sisse suure laia raja.
See ei ole teada, kuidas lõppes kohus,
aga rada lookleb praegugi veel rohus.

J.Steinfield

